

## I i II EDYCJA CYKLU KONFERENCYJNEGO „CRIMINOLOGY AND PUBLIC SAFETY”

### **Piotr Chomeczyński**

Uniwersytet Łódzki  
Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny  
Katedra Socjologii Sztuki  
ORCID: 0000-0002-7767-2740  
piotr.chomeczynski@uni.lodz.pl

### **Przemysław Frąckowiak**

Akademia Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica  
w Pile  
Katedra Kryminalistyki  
ORCID: 0000-0002-9522-2030  
pfrackowiak@ans.pila.pl

### **Michał Szykut**

Akademia Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica  
w Pile  
Katedra Kryminalistyki  
ORCID: 0000-0001-6504-2680  
mszykut@ans.pila.pl

## **I and II editions of the conference series „Criminology and Public Safety”**

O potencjale kryminologii od czasu jej powstania przesądzał eklektyzm perspektyw teoretycznych i praktycznych. Nauki, na których kryminologia budowała fundamenty współczesnej wiedzy na temat etiologii przestępczości, mechanizmów jej powstawania, ujawniały coraz to nowe i bardziej doskonałe metody badawcze i coraz bardziej wysublimowane teorie. Takie dyscypliny naukowe jak socjologia, psychologia, pedagogika, antropologia, biologia i prawo rozwijały poszczególne paradygmaty kryminologiczne rzutujące na sposób badania samej przestępczości i zjawisk z nią powiązanych. Wzajemna krytyka przedstawicieli poszczególnych nauk pozwoliła na dynamiczny rozwój kryminologii jako nauki, a także przesądziła o jej praktyczności. To kryminologia dostarczyła opartych na empirii wyjaśnień dla zjawiska wchodzenia człowieka w konflikt z prawem, wskazała na mikro- i makrospołeczne ryzyka zachowań przestępczych, a także czynniki pozwalające ograniczyć przestępczość i recydywizm<sup>1</sup>. Jest to problematyka, która na przestrzeni całych dziesięcioleci nie traci na aktualności. Pojawiające się w jej ramach wątki stanowią temat licznych poważnych debat ukierunkowanych w szczególności na

1 P. Chomeczyński, P. Frąckowiak, M. Szykut, *Nota informacyjna cyklu konferencyjnego Criminology and Public Safety*, „ANS” 2023, <https://cps.ans.pila.pl/> [dostęp: 30.01.2024].

wpracowanie zarówno rozwiązań służących podnoszeniu i gwarantowaniu zarówno poczucia, jak i stanu bezpieczeństwa publicznego na całym świecie.

Od dwóch lat ważną przestrzeń tej debaty stanowi cykl konferencyjny pod nazwą *Criminology and Public Safety*, organizowany przez Katedrę Kryminalistyki Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile. Językami tego cyklu są polski i angielski. Realizacja tego przedsięwzięcia stała się możliwa dzięki pozyskaniu finansowania w ramach programu *Doskonała Nauka – Wsparcie Konferencji Naukowych*.

Pierwsza z konferencji organizowanych w ramach wspomnianego cyklu odbyła się w dniach 7–9 grudnia 2022 r. Jej miejscem był kampus ANS w Pile. Konferencja nosiła nazwę *Interdisciplinary Perspectives on Crime, Criminal Justice and Public Safety*. Organizatorzy nosili się z zamiarem zainicjowania debaty pomiędzy przedstawicielami różnych dyscyplin naukowych (m.in. prawa, socjologii, pedagogiki, psychologii, penitencjarystyki, pracy socjalnej, nauk o bezpieczeństwie), jak również praktykami (profilaktyka społeczna, resocjalizacja, readaptacja społeczna). Debata miała ogniskować się na problematyce interdyscyplinarności kryminologii, metodach badawczych, na których ona się opiera, oraz możliwościach aplikacji wyników badań kryminologicznych do praktyki społecznej.

Druga edycja cyklu konferencyjnego *Criminology and Public Safety* przeprowadzona została w dniach 29–30 listopada 2023 r. pod nazwą *Criminology and Social Problems in Times of Change. Theory, Method and Practise*. Głównym miejscem obrad ponownie był kampus ANS w Pile. Konferencja stanowiła kontynuację i pogłębienie debaty zainicjowanej rok wcześniej. Ważnym zamierzeniem organizatorów cyklu konferencyjnego było zaproszenie do uczestnictwa w niej szerokiego środowiska ekspertów, których zainteresowania badawcze i codzienna aktywność zawodowa skoncentrowane są wokół zagadnień z obszaru kryminologii, kryminalistyki i bezpieczeństwa publicznego. W zamierzeniu miało to umożliwić odślanianie nowych horyzontów problemowych, badawczych i aplikacyjnych z wymienionych obszarów.

Dlatego spośród kluczowych celów cyklu konferencyjnego znalazły się takie, jak:

- 1) integracja środowiska ekspertów, praktyków i badaczy z zakresu kryminologii, kryminalistyki i bezpieczeństwa publicznego na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym;
- 2) propagowanie najnowszych wyników badań z zakresu kryminalistyki, kryminologii i bezpieczeństwa publicznego;
- 3) nawiązanie i rozwijanie współpracy pomiędzy ośrodkami akademickimi, które prowadzą badania z zakresu kryminologii, kryminalistyki i bezpieczeństwa publicznego;
- 4) nawiązanie i rozwijanie współpracy z podmiotami praktyki społecznej, zorientowanymi na gwarantowanie bezpieczeństwa publicznego.

Nakreślone cele determinowały wiodące wątki tematyczne konferencji, spośród których znalazły się:

- 1) wyniki najnowszych badań z zakresu kryminologii;
- 2) praca policyjna w aspekcie wyników najnowszych badań w obszarze kryminalistyki (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstwa gospodarcze, cyberprzestępczość, problemy wykrywalności etc.);
- 3) współczesne nurty w teorii i praktyce resocjalizacyjnej;
- 4) globalne, lokalne i glokalne konteksty bezpieczeństwa publicznego.

Zaproponowana problematyka cyklu konferencyjnego wraz z jego organizacyjną formułą znalazły akceptację zarówno przedstawicieli licznych środowisk akademickich, jak i ekspertów związanych z praktyką społeczną. W prowadzonych debatach uczestniczyli badacze i praktycy reprezentujący ośrodki akademickie i instytucje odpowiedzialne za bezpieczeństwo publiczne z terenu całej Polski, a także z Czech, Niemiec, Ukrainy, Stanów Zjednoczonych Ameryki, Wielkiej Brytanii oraz Norwegii. W trakcie obrad referaty wygłaszali m.in.: prof. Sveinung Sandberg (University of Oslo); prof. Ross Coomber (University of Liverpool); judge Mark Atkinson (Chief Executive Officer of the Texas Center for the Judiciary); prof. Katarzyna Celińska (The City University of New York); prof. Arthur Hartmann – Uniwersytet Administracji Publicznej w Bremie; dr Ondřej Kolář (The Police Academy of the Czech Republic in Prague (POLAC)); Alena Lochmannová (University of West Bohemia, Czech Republic);

dr hab. Dagmara Woźniakowska, prof. UW (Uniwersytet Warszawski); dr hab. Piotr Chomczyński, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki); dr hab. Marcin Kadej, prof. UW (Uniwersytet Wrocławski); dr hab. Mariusz Sztuka, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński); dr hab. Wojciech Zalewski, prof. UG (Uniwersytet Gdański); dr hab. Przemysław Frąckowiak, prof. ANS (ANS w Pile); dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska, prof. UO (Uniwersytet Opolski); dr hab. Małgorzata H. Kowalczyk, prof. UMK (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), dr Michał Szykut (ANS w Pile); dr Paweł Leśniewski (ANS w Pile); dr Emilia Jurgielewicz-Delegacz (Uniwersytet w Białymstoku); dr Dorota Kanarek-Lizik (Akademia Wymiaru Sprawiedliwości). Za zgodą prelegentów przygotowane przez nich, wybrane materiały zostały udostępnione na stronie internetowej Katedry Kryminalistyki ANS w Pile<sup>2</sup>.

Środowisko praktyków reprezentowane było m.in. przez przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości, zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich, okręgowych ośrodków wychowawczych, zespołów kuratorskiej służby sądowej, policji, sądów okręgowych, Wojsk Obrony Terytorialnej oraz więziennictwa.

Prezentowane w pierwszym dniu konferencji, w ramach obrad plenarnych, wyniki badań skonfrontowane zostały z doświadczeniami środowisk praktyków w drugim jej dniu. W agendzie przewidziano bowiem trzy panele tematyczne:

- panel kryminologiczny;
- panel kryminalistyczny;
- panel resocjalizacji i pracy socjalnej.

Taki podział pozwolił na uwzględnienie indywidualnych zainteresowań uczestników konferencji. Dał też możliwość dyskusowania w mniejszych grupach zagadnień, które wzbudzały szczególne zainteresowanie zarówno w trakcie obrad plenarnych, jak i wystąpień panelowych. Do tych zagadnień zaliczały się z pewnością:

- malejące różnice w przestępczości dziewcząt i chłopców;
- przejawy ekstremizmu wśród osób osadzonych w zakładach karnych;
- problem uchodźców w Polsce;
- rola czynników ryzyka w „karierach kryminalnych” młodzieży;
- powrotność młodzieży do przestępcstwa;
- deinstytucjonalizacja systemu opieki senioralnej;
- niekonwencjonalne metody wykrywcze w kryminalistyce;
- system szkolenia reprezentantów wymiaru sprawiedliwości.

Ważnym aspektem konferencji było włączenie młodzieży studenckiej w obrady oraz toczące się dyskusje. Płaszczyzną do tego stało się zaprojektowane przez dr. Michała Szykuta Międzyuczelniane Forum Kół Studenckich. Wzięli w nim udział studenci reprezentujący:

- 1) SKN Vis Probandi – ANS im. Stanisława Staszica w Pile;
- 2) KN Bezpieczeństwa i Resocjalizacji AWS w Kaliszu;
- 3) Kryminologiczne Koło Naukowe UW – Uniwersytet Warszawski;
- 4) KN Studentów i Absolwentów WASE ANS w Środzie Wielkopolskiej;
- 5) SKN Necrodes – ANS im. Stanisława Staszica w Pile;
- 6) SKN Argentorat – ANS im. Stanisława Staszica w Pile.

W ramach pierwszego Forum, które odbyło się w 2022 r., studenci omawiali swoje zainteresowania badawcze oraz dyskutowali nad możliwościami nawiązania i rozwijania współpracy. Jednym z efektów tej dyskusji był ich udział w Letniej Szkole Kryminalistyki i Kryminologii<sup>3</sup>.

Forum zorganizowane w 2023 r. przyjęło formę debaty oksfordzkiej, którą koordynowali mgr Aneta Kaczmarek (KNSiA WASE ANS w Środzie Wielkopolskiej) oraz Michał Zieliński, student III roku kierunku kryminalistyka z kryminologią (SKN Vis Probandi – ANS w Pile). Podjęto w niej temat możliwości prze-

2 *Materiały pokonferencyjne*, „ANS” 2023, <https://kryminalistyka.ans.pila.pl/inne/materiały> [dostęp: 30.01.2024]

3 Zob. K. Witkowska-Rozpara, *I edycja Letniej Szkoły Kryminalistyki i Kryminologii*, „Biuletyn Kryminologiczny” 2022, nr 29, s. 215–218.

kraczenia ustanowionych norm w procesie penalizacji osób, które stanowią zagrożenie dla społeczeństwa. Uzasadnienie dla tak sformułowanego tematu stanowiła teza, że bezpieczeństwo jednostki i społeczeństwa jest jednym z fundamentalnych aspektów funkcjonowania państwa. W sytuacjach, gdy osoby lub organizacje zagrażają bezpieczeństwu publicznemu, konieczne jest zastosowanie radykalnych środków zapobiegawczych w celu jego zachowania. Przykładami zastosowania radykalnych środków w Polsce są tzw. ustawa o bestiach i wynikający z niej KOZZD w Gostyninie, który według niektórych ekspertów narusza prawo do wolności umieszczonych tam osób. Na arenie międzynarodowej przykładem radykalnych działań jest ingerencja militarna (i nie tylko) USA w wojnę z kartelami narkotykowymi w Meksyku<sup>4</sup>.

Realizując aspekt aplikacyjny konferencji, przewidziano w programie możliwość udziału uczestników w warsztatach z zakresu kryminalistyki, a także wizyty uczestników w Zakładzie Poprawczym w Poznaniu. Warsztaty odbywały się w oparciu o zaplecze techniczne trzech specjalistycznych pracowni, które stanowią część bazy dydaktycznej Katedry Kryminalistyki.

Warsztat entomologiczny prowadzony był przez dr. Pawła Leśniewskiego, eksperta techniki kryminalistycznej specjalizującego się w entomologii. Jego problematyka obejmowała m.in. zagadnienia związane z pojęciem śladu entomologicznego i podziału takich śladów. Uczestnicy zostali także zapoznani z wybranymi technikami ujawniania i zabezpieczania śladów entomologicznych podczas kryminalistycznego badania miejsca zdarzenia. Warsztat obejmował też pokaz zabezpieczania larw muchówek oraz omówienie wykorzystania śladów entomologicznych w postępowaniu karnym oparte na studium przypadków.

Kolejny z warsztatów prowadziła mgr Bożena Andrzejewska, ekspert kryminalistyki w dziedzinie wizualizacji i identyfikacji śladów dermatoskopijnych.

Uczestnikom przybliżono problematykę ujawniania i możliwości identyfikacyjnych śladów dermatoskopijnych. Zapoznano ich także z różnicami pomiędzy cheiloskopią a cheiroskopią oraz sposobami wykorzystania śladów linii papilarnych w biometrii. Poznali także odpowiedź na pytanie, czy można ukraść ślady linii papilarnych. W części praktycznej uczestnicy poznali podstawowe pędzle, proszki, folie daktyloskopijne. Mieli możliwość samodzielnego ujawnienia śladów metodami adhezyjnymi.

Warsztat trzeci prowadził mgr Artur Godlewski, ekspert w obszarze informatyki i techniki audiowizualnej. W trakcie warsztatów zaprezentowane zostały argumenty przemawiające za wagą technik wizualizacyjnych zarówno w aspekcie teorii informacji, jak i kryminalistyki, a także kryminologii. Ich uczestnicy poznali możliwości wykorzystywania obrazu zawartego w cyfrowym pliku zarówno dla celów dowodowych, jak i w aspekcie obiektu badań kryminalistycznych. Przedstawiono jedną z najnowszych platform technicznych, która służy do rejestracji obrazu, którą są systemy BSP (RPAS), popularnie zwane dronami. Na praktycznych przykładach zaprezentowano możliwości techniczne BSP, omówiono też perspektywy ich rozwoju i zastosowania w pracy organów ścigania.

Z kolei wizyty studyjne w Zakładzie Poprawczym w Poznaniu przybliżyły osobom biorącym w nim udział specyfikę funkcjonowania izolacyjnej instytucji resocjalizacyjnej dla nieletnich. Zaprezentowane zostały zarówno rozwiązania o charakterze techniczno-organizacyjnym, jak i najistotniejsze elementy stanowiące o ofercie resocjalizacyjnej i mikrosystemie wychowawczym tej instytucji.

Omawiany cykl konferencyjny okazał się ważnym forum wymiany doświadczeń i dyskusji dla osób zaangażowanych w prace nad mającym się ukazać w lutym bieżącego roku, nakładem PWN, podręcznikiem *Kryminologia. Teoria i praktyka*. Znacząca część autorów poszczególnych rozdziałów podręcznika to jednocześnie uczestnicy i kluczowi prelegenci konferencji. Dlatego jako jeden z najważniejszych punktów pierwszego dnia konferencji organizowanej w 2023 r. zaplanowano prezentację tego podręcznika. Prowadziła ją pani redaktor Aleksandra Małek, która koordynuje całość prac nad jego powstawaniem. Natomiast redaktorka i redaktorzy naukowci podręcznika zaprezentowali podstawowe założenia koncepcyjne, kulisy pracy nad treścią poszczególnych rozdziałów oraz motywy, które skłoniły ich do zainicjowania tego przedsięwzięcia naukowego.

4 P. Chomczyński, P. Frąckowiak, M. Szykut, *Nota informacyjna...*, op. cit.

Reasumując, zakładano, że celem cyklu konferencyjnego będzie szeroko rozumiana wymiana doświadczeń z zakresu kryminalistyki i kryminologii (na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym), w tym wskazanie nowych obszarów badawczych, integracja środowiska naukowego (eksper-tów, praktyków, naukowców i studentów), jak również dyskusja nad aktualnymi problemami rozwoju teorii i praktyki w ramach obszarów tematycznych diskutowanych w ramach sesji plenarnych, paneli tematycznych oraz prezentowanych podczas sesji warsztatowych. Ten cel udało się w pełni zrealizować. Między innymi prezentowane wyniki badań konfrontowano z aktualnymi możliwościami technicznymi z zakresu entomologii sądowej i entomoskopii, techniki audiowizualnej oraz dermatoskopii w oparciu o bazę naukowo-dydaktyczną Katedry Kryminalistyki ANS. Przedstawiono także najbardziej aktualne rozwiązania z zakresu praktyki resocjalizacyjnej nieletnich w oparciu o bazę Zakładu Poprawczego w Poznaniu. W prowadzonej debacie uczestniczyli zarówno reprezentanci środowisk akademickich i praktyki społecznej z terenu całej Polski, jak i przedstawiciele takich środowisk z USA, Wielkiej Brytanii, Norwegii, Czech, Niemiec i Ukrainy. Konferencja dała możliwość włączenia się młodzieży studenckiej w dyskurs naukowy prowadzony w ramach kryminologii, kryminalistyki i nauk o bezpieczeństwie. Uczestnicy konferencji – dr hab. Piotr Chomczyński, prof. UŁ; dr hab. Przemysław Frąckowiak, prof. ANS; dr Michał Szykut – zostali włączeni w nowatorski międzynarodowy projekt badawczy *Policing of Vulnerability in County Lines Drug Markets* koordynowany przez prof. Rossa Coombera. Zainicjowane podczas konferencji kontakty umożliwiły podjęcie działań ukierunkowanych na podpisanie umowy o współpracy pomiędzy Akademią Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile a University of West Bohemia w Republice Czeskiej w ramach programu ERASMUS+.

Cykl konferencyjny *Criminology and Public Safety* jest znakomitym przykładem wartości i znaczenia kapitału ludzkiego. To właśnie ten kapitał pozwolił na organizację znaczącego wydarzenia naukowego w warunkach ośrodka, który powstał niedawno. Znajduje się w związku z tym w początkowej fazie budowania swojego dorobku i definiowania miejsca na mapie ośrodków skoncentrowanych badawczo i aplikacyjnie na problematyce kryminologii, kryminalistyki i bezpieczeństwa publicznego.

## Bibliografia

### Literatura:

Witkowska-Rozpara K., *I edycja Letniej Szkoły Kryminalistyki i Kryminologii*, „Biuletyn Kryminologiczny” 2022, nr 29, s. 215–218.

### Netografia:

Chomczyński P., Frąckowiak P., Szykut M., *Nota informacyjna cyklu konferencyjnego Criminology and Public Safety*, „ANS” 2023, <https://cps.ans.pila.pl/> [dostęp: 30.01.2024].

*Materiały pokonferencyjne*, „ANS” 2023, <https://kryminalistyka.ans.pila.pl/inne/materialy> [dostęp: 30.01.2024].